

*Bilgi
Yönetimi
Dergisi*

Cilt: 6 Sayı: 1 Yıl: 2023

e-ISSN: 2636-8544

Hakemli dergidir.

Yılda 2 sayı (Haziran-Aralık)
yayınlanır.

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/by>

Sahibi

Ankara Üniversitesi Bilgi
Yönetim Sistemleri
Belgelendirme ve Bilgi
Güvenliği Merkezi (BİL-BEM)

Baş Editör

Fahrettin ÖZDEMİRCİ

Editörler

Mehmet TORUNLAR

Bahattin YALÇINKAYA

Burcu YILMAZ

Yabancı Dil Editörleri

Özgür KÜLCÜ

Özlem GÖKKURT DEMİRTEL

Teknik Editör

Deniz ÇİFTELER

Yönetim Yeri:

Ankara Üniversitesi
Bilgi Yönetim Sistemleri
Belgelendirme ve Bilgi
Güvenliği Merkezi (BİL-BEM)
Gölbaşı 50. Yıl Yerleşkesi
BEYAS Binası 06830
Gölbaşı/ANKARA

İletişim:

bydergisi@ankara.edu.tr

bydergisi@gmail.com

bilbem@ankara.edu.tr

Tlf: (0312) 484 51 89

Editörden...

Dijital Çağda Kurumların 'Bilgi Sicili' Temiz Olmalı...

Zamanın değiştiği, dünyanın dönüşüme uğradığı, yeni üretim ve yönetim biçimlerinin keşfedildiği, yeni çalışma yöntemlerinin geliştirildiği, toplumsal ilişkilerin ve yaşam tarzlarının yeniden biçimlendirildiği, geleceğimizi tasarladığımız bir '**şimdiki zamanda**' yaşıyoruz.

Hızlı ve doğru karar, kurum ve kuruluşların başarısını artıran en önemli yönetim eylemidir. Kurum ve kuruluşlarda her düzeyde/kademede hızlı ve doğru karar alabilmenin yolu gereksinim duyulan veri, bilgi ve belgenin üretilmesi, toplanması, analiz edilerek karar süreçlerinde kullanılmasını gerektirmektedir ve veri, bilgi, belge yönetim sistemleri tam da bu süreçte hizmet etmek üzere kurgulanmalı, kurulmalı ve işletilmelidir.

Her geçen gün veri, bilgi ve belge kavramları kurumlar ve bireyler tarafından daha da çekici bulunmaktadır. Faziletleri övülen veri, bilgi ve belge kavramları **mucizevî bir reçetenin** ürünü değildir. Veri, bilgi ve belge; üretildiği, analiz edildiği, yorumlandığı, kullanıldığı, paylaşıldığı ve katma değere dönüştürülebildiği süreçte gelişimin anahtarı olabilir.

Kurum ve kuruluşların iş ve işlemlerini yerine getirmek, faaliyetlerini yürütmek için gereksinim duyduğu veri, bilgi ve belgelerin üretimi, yetkilendirilmiş erişimi ve kullanımı, güvenli paylaşımı için yönetim eylemlerinin ayrılmaz bileşeni haline gelmiştir. Çağımızdaki bu gelişmeler veri, bilgi ve belge yönetim sistemlerinin yetkin **veri, bilgi ve belge yöneticileri** tarafından etkin yönetilmesinin gerekliliğini bizlere göstermektedir.

Günümüzde artık veri, bilgi ve belgelere ilişkin her şey **dijital ve teknoloji** tabanlıdır. Her alanda olduğu gibi bu alanda da teknolojik gelişim ve getirdiği değişim basit bir **bağımsız değişken** değildir. Her geçen gün çağa uyumlu yeni alanlar ortaya çıkmakta, bu yeni alanları yapılandırmak gerekmektedir. Yaşamın dijitalleşmesi önlenemez bir şekilde ilerlemekte; dijitalleşme algılaması, dünyayla ilişkimizi, bir arada yaşamamızı kökten değiştirmektedir. Elektronikleşen, dijitalleşen dünyada, **mesleklerin geleceklerine** ilişkin belirsizlikler ve kaygılar da mevcuttur. Günümüzde dijitalleşme, her şey de olduğu gibi **kamusal alanı da köklü bir yapısal dönüşüme** maruz bırakmakta, bu bağlamda gelecek bizi farklı düşünmeye davet etmektedir. Çünkü tanımadığımız bir çağda **hayatta kalma imkânımız ortadan kalkmaktadır**, bu nedenle yaşadığımız çağı iyi tanıma gerekliliği bulunmaktadır.

Farkında olsalar da olmasalar da kurum ve kuruluşlar, ülkeler, toplumlar ürettikleri, kullandıkları, eriştikleri, elde ettikleri bilgiler üzerinden dijital izler bırakmakta, böylece bu izlerden oluşan bir '**bilgi sicili**'ne sahip bulunmaktadır. Silinemeyen bu izler sonsuza kadar dijital evrende yaşamını sürdürecektir. O halde bundan böyle kurum ve

kuruluşlarda ‘**bilgi sicili**’ başarı ölçütleri içinde bir ölçek olarak dikkate alınmalıdır. Günümüzde kurum ve kuruluşların temiz bir ‘**bilgi sicili**’ne sahip olabilmeleri katma değerlerini artıracak ve rekabet şartları içerisinde önemli bir unsur olacaktır. Veri, bilgi ve belgeyi her boyutuyla etkin yönetebilen kurum ve kuruluşlar, ülkeler, toplumlar temiz ‘**bilgi sicili**’ne ve bu sicilin getireceği güvenilirliğe sahip olacaktır.

Her zaman yenilikler, gelişen teknolojiler, iş modellerinde ve yaşam tarzlarında önemli değişikliklere neden olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Bugünün bir gerçekliği olarak önümüze sunulmuş bulunan **kuantum teknolojileri** ve **yapay zekâ** gibi uygulamalar değişimi ve dönüşümü daha da hızlandırmaktadır. Bu ileri teknolojiler karşısında kişiler kendisini **daha az işe yarar** hissetmekte ve umutsuzluğa düşebilmektedir. Bu bağlamda insanların **işlevsizliğe karşı** mücadelesi **sömürüye karşı mücadelesinden daha zor olabilir**. Hızla gelişen kuantum teknolojileri ve yapay zekâ destekli sistemlerin üretim süreçleri, meslekler, gündelik yaşam ve kurumsal yapılar üzerindeki köklü dönüştürücü etkisi insanoğlunu henüz çerçevesini tam olarak çizemediğimiz yeni bir çağın eşiğine getirmektedir. Yapay insanımsı **beyinlerin** tasarlandığı ve hayata geçirilmeye ramak kaldığı bu çağda, yapay zekâ denen teknoloji ile desteklenen geleceğin **veri, bilgi ve belge sistemleri ve bu sistemin profesyonelleri** belki asli yönetici unsur olamasalar da **karar verme süreçlerinde çok** etkili roller üstlenebilirler.

Hâlihazırda, kuantum teknolojilerine ve yapay zekânın potansiyel kazanımlarına/olumsuzluklarına yönelik ciddi adımların atıldığı bir şimdiki zaman süreci yaşıyoruz. Bu çerçevede birçok fırsat da barındıran kuantum teknolojileri ve yapay zekâ uygulamaları, **kimi belirsizlikleri ve riskleri** de içerisinde barındırmaktadır. Onun için **bu süreçleri yönetecek stratejiler hazırlamak**, eylem planları geliştirmek bir tercih meselesi olmanın ötesinde bir zorunluluktur. Ülkemizde de bu bağlamda **Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (UYZS)** hazırlanmıştır.¹ UYZS, “**Dijital Türkiye**” vizyonu doğrultusunda kalkınma hedeflerimizin en büyük taşıyıcılarından birisi olarak görülmelidir. Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi, ülkemizin bu alandaki **ilk ulusal stratejisi** olması açısından da önemlidir.

Dijital ağ platformları, başlangıçta **sınırsız özgürlük** ortamı olarak coşkuyla karşılanabilir. Dijital platformlarda **sınırsız özgürlük** ve iletişim **topyekûn gözetlemeye dönüşebilir**. Bu sebeple **dijital ortamda haklarımızdan vazgeçmeden** süreçleri yönetmeyi öğrenmek ve uygulamak öncelikler arasında yer almaktadır.

Dijitalleşme, elektronikleşme, yapay zekâ gibi olguların insanlığa **sağladığı yeni imkânlarla** beraber **getirebileceği zafiyetler, tehlikeler**, mesleklerin ve çalışanların tüm bildiklerini ve en önemlisi alışkanlıklarını gözden geçirmesi gerektiğini bizlere söylemektedir. **Ulusal ve kurumsal stratejiler** bunun için çok önemlidir. Çoğu zaman **sorunlarımız** teknolojiden değil, **politika ve stratejilerdeki eksikliklerden ve konuyu yeterince önemsememekten** kaynaklanmaktadır. Dijitalleşirmenin getireceği her türlü istikrarsızlık ve endişeye karşı **devletlerin acilen** bunları giderecek **politika ve stratejileri hazırlamaları** gerekmektedir. Bu endişeleri gidermek üzere **Dijital Devlet Stratejisi** hazırlanmıştır. “**OECD Dijital Devlet İncelemesi Türkiye Raporu**” da 15 Mayıs 2023 tarihinde **yayımlanmıştır**.² Raporda, OECD’nin Dijital Devlet Politika Çerçevesi doğrultusunda, **Türkiye’nin mevcut durumu ele alınmış ve geleceğe dönük politika önerileri** geliştirilmiştir. Kısaca, önemli olarak gördüğümüz husus, dijital dönüşümün önemli kısmı, “**dijital**” ürünlere **sahip olmak değil, “dönüşüm”** içermesidir.

Birçok kurum için **deneyimli çalışanları ve üst düzey yöneticileri** yenilikçi yaklaşımlara, yeni teknolojileri ve onun getirdiği yönetim süreçlerini kullanmaya **ikna etmek** oldukça zordur. Türkiye bu konuda **üst düzey yöneticileriyle**, tüm çalışanları ve vatandaşlarıyla yenilikçi uygulamalara, **yenilikçi teknoloji ve süreçleri kullanmaya açık olmalıdır**.

¹ *Ulusal Yapay Zeka Stratejisi: 2021-2025*. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi. Ağustos 2021.

² *OECD (2023), Digital Government Review of Türkiye: Towards a Digitally-Enabled Government, OECD Digital Government Studies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/3958d102-en>*.

Platon felsefesinde, ‘İnsan neden bilmelidir?’ sorusuna ‘**Özgürleşebilmek için...**’ (Platon, s. 62) cevabı ortaya çıkar. Çünkü “**Bilgi** insanı özgürleştirir. Bilgi, kişinin sadece kendi potansiyelini açığa çıkarmasına ve böylece daha geniş alanlarda yürütmesine izin verdiği için değil, başkalarının yanlışını doğru kabul etmeden doğru olanı kendi elleriyle inşa etmesine olanak sağlayıp yıllarını boşa harcamaktan koruduğu için de özgürleştirir insanı” (Platon, s.55).³ Hayat sorun çözme sürecidir. **Sorun çözmek için bilgiye**, bilgi ile kazanılmış **beceriye** ihtiyaç vardır. **Çünkü** bilgi insanla ilgilidir. İnsanın **varoluş süresinin uzunluğu** bilginin derinliğini ve etkinliğini sağlamaz; bilginin derinliğini, etkililiği ve etkinliğini her çağda veri, bilgi ve belgeden değer yaratmak sağlar.

Teşekkür

Bilgi Yönetimi Dergisi, 6’ncı yılında; 10 makalenin yer aldığı 6’ncı cilt, 1’inci sayısını okurları ile buluşturuyor. Bu sayının zamanında yayınlamasını sağlayan araştırmacı yazarlarımıza, vakitlerini ayırarak kısa sürede makaleleri inceleyen, sürecin aksamadan devamını sağlayan editörlerimize ve bu sayıya hakemlik yaparak zamanlarını ayıran, görüş ve değerlendirmelerini bizlerle ve yazarlarla paylaşarak katkı sağlayan hocalarımıza en içten teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Gelecek sayılarda buluşmak üzere...

Saygılarımla,

30.06.2023, Gölbaşı-Ankara
Prof. Dr. Fahrettin ÖZDEMİRCİ
Baş Editör
BİL-BEM Müdürü

³ Platon. (2022). *İnsanın kendini yenmesi en büyük zaferdir: Platon’un hayat değiştiren 7 öğretisi*. 12. Baskı. Yay. Hazl. Taner Şanlıoğlu. Destek Yayınları.